

'Noch einen Wunsch?'

JEAN-PHILIPPE TOUSSAINT: *Zelfportret (in den vreemde)*. Vertaald door Marianne Kaas. Van Gennep, Amsterdam, 96 blz. f24,90.

Huiveringwekkende vliegtochten, lekkende kranen op de hotelkamers en onbegrijpelijk eten op je bord; dat zijn de ontberingen van de doorsnee reisschrijver. Daarna openen zich er allerlei prachtige vergezichten die het thuisfront moeten laten huiveren van fernweh. De Franse schrijver Jean-Phillippe Toussaint is niet zo'n type schrijver. Berlijn doet hij in drie bladzijden.

In die drie bladzijden Berlijn vertelt Toussaint hoe hij in een slagerij nogal onheus bejegend wordt en daarna de verkoopster tot wanhoop drijft door treiterend de dikte van een plak aspic tot op de millimeter nauwkeurig te laten afsnijden. De verkoopster zal in haar leven nooit meer bot 'Noch einen Wunsch' zeggen. 'Zelfportret' heet de bundel verhalen en we leren dat Toussaint in ieder geval niet over zich laat lopen. Althans niet door Duitsers.

Het verhaal 'Tunesië' beschrijft voornamelijk de taxirit van Tunis naar een kleiner plaatsje waar hij een lezing moet houden. De tocht gaat onverwacht via een ander dorpje waar de chauffeur twee gestrande archeologes oppikt. De enige bezienswaardige plek in de omtrek ziet hij alleen van verre 'want de afstand die ons scheidde van de plek bleef aanzienlijk, twee, drie kilometer'. En zo zijn er meer verhalen waarin hij alleen maar reist en nooit ergens aankomt.

Hoe dun het boekje ook is, de zinnen zijn vaak ellenlang. Een zin van minimaal honderd woorden vormt geen uitzondering. De aandacht voor irrelevante details en de ironie in de toon maken de verhalen erg humoristisch, maar het is geen humor voor een groot publiek. En of je nu zoveel over Toussaint te weten komt is maar de vraag.

In het laatste verhaal laat hij de ironie varen en ziet hij hoe de tijd zijn herinneringen de baas is als hij in Kyoto ontdekt dat een vroeger levendig station er nu leeg en afgesloten bijligt. 'Schrijven was in zekere zin een manier om weerstand te bieden aan de stroom die me meevoerde', maar hij ervaart met tegenzin 'dat ik zelf deel uitmaakte van de tijd en het verstrijken ervan.' Een inzicht waar Toussaint niet voor op reis had hoeven te gaan.

COEN PEPPELENBOS